

عنوان مقاله:

پهنه بندی بوم شناختی اراضی کشاورزی شهرستان گرگان جهت کشت آفتابگردان

محل انتشار:

مجله پژوهش های تولید گیاهی، دوره 21، شماره 1 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

حسین کاظمی - عضو هیات علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

خلاصه مقاله:

به منظور پهنه بندی بوم شناختی اراضی کشاورزی کنونی شهرستان گرگان جهت کشت آفتابگردان، از سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS) و فرایند تحلیل سلسله مراتبی (AHP) استفاده شد. بدین منظور ابتدا نیازهای زراعی- بوم شناختی آفتابگردان با استفاده از منابع و اسناد علمی تعیین، درجه بندی و سپس نقشه های موضوعی متغیرهای محیطی مانند دمای متوسط، دمای کمینه، دمای بیشینه، بارش، شیب، جهات شیب، ارتفاع از سطح دریا، ماده آلی، شوری، بافت، pH، میزان نیتروژن، فسفر، پتاسیم، کلسیم، آهن و روی تهیه شدند. طبقه بندی و رتبه بندی هر لایه در 4 طبقه صورت گرفت. از فرایند تحلیل سلسله مراتبی برای تعیین وزن معیارها از طریق تجزیه و تحلیل پرسش نامه ها استفاده شد. لایه های رقومی عوامل محیطی در محیط GIS پس از اختصاص وزن AHP مختص به هر لایه، روی هم گذاری و تلفیق شدند. سپس پهنه بندی اراضی در چهار طبقه بسیار مستعد، مستعد، نیمه مستعد و غیر مستعد انجام شد. نتایج نشان داد که به ترتیب 38/71 و 85/13 درصد زمین های زراعی شهرستان گرگان جهت تولید آفتابگردان در پهنه های بسیار مستعد و مستعد قرار دارند. این پهنه ها از بارش کافی (بالتر از 400 میلی متر) و حاصلخیزی بالا برخوردار بودند. همچنین نتایج نشان داد حدود 76/14 درصد از اراضی کنونی کشاورزی شهرستان گرگان جهت کشت آفتابگردان مناسب نمی باشد و حداقل از نظر یک منبع بوم شناختی دارای محدودیت می باشد. این اراضی شامل طبقات نیمه مستعد (84/6) و غیر مستعد (92/7)، به قسمت های جنوبی شهرستان اختصاص یافت. در این مناطق شیب بالا، شوری و کمبود برخی عناصر غذایی مانند نیتروژن، پتاسیم و کلسیم از عوامل محدود کننده کشت شناخته شدند.

کلمات کلیدی:

پهنه بندی، فرایند تحلیل سلسله مراتبی (AHP)، سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS)، شهرستان گرگان، آفتابگردان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1213309>

